

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

Številka: 050-19/2021/3
Datum: 13. 5. 2021

**Zadeva: PREDLOG ZA IZVEDBO OCENE DISKRIMINATORNOSTI PREDPISA
(38. člen ZVarD)**

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je dne 15. 4. 2021 prejel predlog za obravnavo diskriminacije določenih rešitev zakonodajnih ukrepov za zajezitev širjenja epidemije COVID-19 z vidika osebne okoliščine premoženjskega stanja.

Predlagatelj zatrjuje diskriminatornost Odloka o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2.¹ V 1. točki tretjega odstavka 4. člena predmetnega odloka je navedeno, pod kakšnimi pogoji lahko posameznik prehaja statistične regije. Poleg potrdila o cepljenju, prebolelosti in pozitivnega PCR testa v preteklosti je v tej točki naveden tudi negativni rezultat testa na SARS-CoV-2 z metodo verižne reakcije s polimerazo, to je PCR testa. Predlagatelj izpostavlja, da se lahko oseba, ki ni imela možnosti, da se cepi, ki je bila dovolj odgovorna, da se je držala vseh ukrepov in v preteklosti ni zbolela, ter zato nima potrdila o prebolelosti ali pozitivnega PCR testa iz preteklosti, prosto giblje samo pod pogojev, da ima dovolj finančnih sredstev, da naredi plačljiv PCR test, katerega cena se giblje med 80 in 100 EUR. Predlagatelj podaja primer delavca z zajamčeno plačo, ki bi želel obiskati sorodnika v sosednji regiji in je vsak teden primoran opravljati hitri test (je npr. zaposlen v trgovini), tega kljub temu, da je rezultat hitrega testa, ki mu omogoča opravljanje dela negativen, ne more storiti, saj si plačljivega PCR testa ne more privoščiti. Nekdo pa, ki zasluži mnogo več denarja, si lahko brez težav plača PCR test in prehaja regije.

Predlagatelj meni, da zgoraj omenjen odlok postavlja v neenak položaj ljudi zaradi osebne okoliščine premoženjskega stanja. Ker gre za svobodo gibanja, ki je temeljna človekova pravica, je zadeva še toliko bolj pereča. Dodatno izpostavlja smiselnost ureditve, po kateri je hitri test za delo v trgovini, kjer se v eni izmeni zvrsti res veliko število ljudi, zadosten, za obisk sorodnika v sosednji regiji pa se zahteva PCR test. Predlagatelj razumno dodaja, da je potrebno, da vsi skupaj prispevamo k čimprejšnjemu izboljšanju stanja v državi in zagovarja upoštevanje ukrepov, ki bodo k temu pripomogli. Nikakor pa se mu ne zdi prav, da ti ukrepi prizadenejo tiste, ki jim življenje že tako ne prizanaša.

Skladno z 38. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD)² lahko Zagovornik, če oceni, da je kakšen zakon ali drug predpis diskriminatoren, o tem obvesti predlagatelja postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti ali z zahtevo začne postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil.

¹ Odlok o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2, Uradni list RS, št. 47/2021.

² Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD), Uradni list RS, št. 33/16, 21/18 – ZNOrg.

Razlogi za izvedbo ocene diskriminatornosti:

Odlok o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2 (v nadaljevanju: Odlok), katerega spornost izpostavlja predlagatelj, je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 47/2021 dne 28. 1. 2021. V skladu z 12. členom je bila njegova veljavnost omejena na čas od 1. aprila 2021 do vključno 11. aprila 2021.

3. člen omenjenega Odloka je začasno omejeval prehajanje med statističnimi regijami, 4. člen pa je določal izjeme od *de facto* prepovedi. Tretji odstavek 4. člena Odloka je določal naslednje izjeme:

»(3) Prehajanje med statističnimi regijami je ob upoštevanju priporočil NIJZ dovoljeno tudi posamezniku, ki predloži:

1. **negativni rezultat testa na virus SARS-CoV-2 z metodo verižne reakcije s polimerazo** (v nadaljnjem besedilu: **PCR test**), ki ni starejši od 48 ur od odvzema brisa in je opravljen v državi članici Evropske unije ali državi članici Schengenskega območja,
2. potrdilo o pozitivnem rezultatu testa PCR, ki je starejši od 21 dni, vendar ni starejši od šest mesecev ali potrdilo zdravnika, da je prebolel COVID-19 in od začetka simptomov ni minilo več kot šest mesecev ali
3. dokazilo o cepljenju zoper COVID-19, s katerim dokazuje, da je od prejema drugega odmerka cepiva proizvajalca Biontech/Pfizer preteklo najmanj sedem dni ali proizvajalca Moderna najmanj 14 dni, oziroma od prejema prvega odmerka cepiva proizvajalca AstraZeneca najmanj 21 dni.«

V konkretnem primeru je smiselno med seboj **primerjati osebe, ki se niso mogle sklicevati na katero koli izmed drugih izjem iz Odloka, razen na negativni rezultat PCR testa in so si glede na svoje gmotno stanje izvedbe PCR testa lahko privoščile in osebe, ki se niso mogle sklicevati na katero koli izmed drugih izjem iz Odloka, razen na negativni rezultat PCR testa in si glede na svoje gmotno stanje izvedbe PCR testa niso mogle privoščiti. Prva skupina izjemo iz 1. točke tretjega odstavka 4. člena Odloka tudi dejansko lahko uveljavlja, za drugo skupino je ta izjema uporabljiva le teoretično.**

Ti dve kategoriji posameznikov sta med seboj v primerljivem položaju. Obe skupini sta sestavljeni iz posameznikov, ki niso uveljavljali izjem iz 1. odstavka 4. člena Odloka oziroma ni šlo za njihove družinske člane.³ Obe skupini sta sestavljeni iz posameznikov, ki virusa COVID-19 niso preboleli. Obe skupini sta prav tako sestavljeni iz posameznikov, ki v skladu z Nacionalno strategijo cepljenja še niso bili cepljeni. Posamezniki, ki niso spadali pod katero koli izmed ostalih izjem za prehajanje statističnih regij v skladu z Odlokom, so lahko statistične regije prehajali le pod pogojem izvedbe PCR testa. Po javno dostopnih podatkih

³ Prvi in drugi odstavek 4. člena Odloka:

»(1) Ne glede na prejšnji člen je prehajanje med statističnimi regijami ob upoštevanju priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje (v nadaljnjem besedilu: NIJZ) dovoljeno za:

1. prihod na delo, odhod z dela in izvajanje delovnih nalog,
2. opravljanje gospodarskih, kmetijskih in gozdarskih dejavnosti,
3. odpravljanje neposredne nevarnosti za zdravje, življenje in premoženje,
4. varstvo in pomoč osebam, ki so potrebne podpore, oziroma zaradi oskrbe ali nege družinskih članov ali če gre za izvajanje starševske skrbi in stikov z otrokom,
5. dostop do lekarn, zdravstvenih in sanitarnih storitev ter zdraviliškega zdravljenja,
6. dostop do tujih diplomatskih in konzularnih predstavništav,
7. dostop do storitev za nujne primere,
8. dostop do izvajanja nalog, povezanih z delovanjem pravosodnih in upravnih organov ter organov pregona,
9. dostop do storitev za osebe s posebnimi potrebami,
10. dostop do trgovin ali storitev v drugi statistični regiji, če so bližje prebivališču osebe, kot so te trgovine ali storitve v statistični regiji prebivališča, ali če jih v statistični regiji prebivališča ni.

(2) Uveljavljanje izjem iz prejšnjega odstavka velja tudi za ožje družinske člane posameznika in člane skupnega gospodinjstva, kadar potujejo skupaj.«

se cene samoplačniškega PCR testa gibljejo med 60 in 120 EUR.⁴ To v primeru nizkega dohodka posameznika predstavlja velik znesek. Poleg tega je potrebno tudi upoštevati, da PCR test »velja« le 48 ur. Iz uveljavljanja izjeme za prehajanje med statističnimi regijami so bili tako izključeni posamezniki, ki si glede na svoje premoženjsko stanje izvedbe PCR testa niso mogli privoščiti.

Razlogi proti izvedbi ocene diskriminatornosti:

12. aprila 2021 je začel veljati nov Odlok o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2,⁵ ki je vseboval vsebinsko podobno določbo.⁶ Prepoved prehajanja med vsemi statističnimi regijami je bila odpravljena z odločitvijo, sprejeto na 71. redni seji Vlade Republike Slovenije.⁷ Prejšnjo omejitev prehajanja med regijami je odpravil Odlok o začasni prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2,⁸ ki takšne omejitve ni več vseboval. Glede na navedeno predlagam, da se ocena diskriminatornosti ne izvede.

Predlagateljica:

Dr. Neža Kogovšek Šalomon
Vodja oddelka za ugotavljanje
diskriminacije in zagovorništvo

Izpolni predstojnik Zagovornika:

Postopek se: -Uvede **- Ne uvede**

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:

- zbirka dok. gradiva.

⁴ Članek Finance.si, *Pregled cen: za samoplačniški PCR-test od 60 do 120 evrov, za hitri antigenski pa med 15 in 35 evri*, z dne 19. 3. 2021.

⁵ Odlok o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2, Uradni list RS, št. 55/21, 60/21 in 62/21.

⁶ 1. točka tretjega odstavka 4. člena Odlok o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2:

»(3) Prehajanje med statističnimi regijami je ob upoštevanju priporočil NIJZ dovoljeno tudi posamezniku, ki predloži:

1. negativni rezultat testa na virus SARS-CoV-2 z metodo verižne reakcije s polimerazo (v nadaljnjem besedilu: PCR test), ki ni starejši od 48 ur od odvzema brisa in je opravljen v državi članici Evropske unije, državi članici schengenskega območja, Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske ali Združenih državah Amerike, [...].«

⁷ 71. redna seja Vlade Republike Slovenije z dne 21. 4. 2021: Sporočilo za javnost, str. 14; dostopno na: <https://www.gov.si/assets/vlada/Seja-vlade-SZJ/2021/04-2021/sevl71.docx> <26. 4. 2021>.

⁸ 7. člen Odloka o začasni prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2, Uradni list RS, št. 63/21:

»Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 55/21, 60/21 in 62/21).«

